

Trafiksäkerhetsrevision 2.0

Förhandsvisning av en verktygslåda som hjälper kommuner att arbeta mer systematiskt för säker gång- och cykeltrafik

Kraven på nya ”trafiksäkerhetsrevisionen”

- ▶ Ge stöd för alla påverkansmöjligheter: väghållare/planerare, påverkare, kravställare och upphandlare.
- ▶ Vara relevant och användbar för både mindre och större kommuner.
- ▶ Erbjuda stöd utifrån olika förutsättningar – grundläggande respektive mer avancerad nivå (flera fördjupningar att välja på).
- ▶ Kunna genomföras på egen hand av kommunen.
- ▶ Hög grad av flexibilitet.
- ▶ Inte kräva insamling av stor mängd data/uppgifter, men ge stöd för vad som bör samlas in i ett systematiskt trafiksäkerhetsarbete och hur.
- ▶ Möjlighet att ”samla tjänstepersoner och politiker” i en dialogbaserad process (frivilligt).
- ▶ Utgöra länken mellan de behov av stöd som finns i kommunen och det stöd som redan finns.

Trafiksäkerhetsrevision 2.0 – tre delar

A

Formulär för självbedömning
av trafiksäkerhetsarbetet

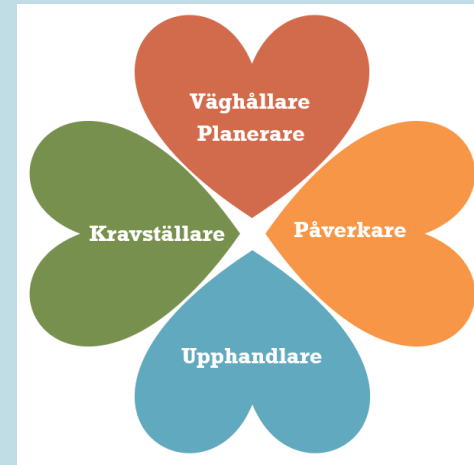
B

Dialogbaserad process
(involverar även A och C)

C

Fördjupningar inom valda
temaområden

Revisionsmaterialiet

A

Excelbaserat formulär för självbedömning

B

Handledning för dialogbaserad process

C

Temablåd för åtta valbara tematiska fördjupningar

Frågeformulär för självbedömning

Introduktion

- **Tema 1.** Organisation, styrning och samverkan
- **Tema 2.** Trafiksäkerhet i fysisk planering
- **Tema 3.** Trafikplanering, trafiksäkerhetsåtgärder och trafikreglering
- **Tema 4.** Drift och underhåll
- **Tema 5.** Trafiksäkerhet i byggskede
- **Tema 6.** Resor i tjänsten och egna transporter
- **Tema 7.** Inköp och upphandling av transporter
- **Tema 8.** Påverkansåtgärder

Resultat

A

Formulär för självbedömning
av trafiksäkerhetsarbetet

Spara automatiskt Formulär Självbedömning Trafiksäkerhetsrevision v0.6

Arkiv Start **Infoga** Sidlayout Formler Data Granska Visa Automate Hjälp

A144

Trafiksäkerhetsrevision 2.0

Formulär för självbedömning av kommunens trafiksäkerhetsarbete

Detta formulär är en del i trafiksäkerhetsrevisionen, ett verktyg för översyn och vidareutveckling av trafiksäkerhetsarbetet i kommunen. Syftet med revisionen är att bidra till ett mer systematiskt arbete för säker gång- och cykeltrafik och en trafiksäkerhetsutveckling i riktning mot Nollvisionen.

Formuläret kan användas för sig självt eller som en del i en dialogbaserad process där kommunens trafiksäkerhetsarbete ses över i dialog med berörda tjänstepersoner och politiker. På SKR:s webbplats finns en handledning för en sådan dialogbaserad process.

I formuläret finns frågor som rör kommunens olika påverkansmöjligheter när det gäller trafiksäkerhet: som väghållare och planerare, kravställare, upphandlare samt påverkare. Formuläret består av följande åtta teman:

- Tema 1.** Organisation, styrning och samverkan
- Tema 2.** Trafiksäkerhet i fysisk planering
- Tema 3.** Trafikplanering, trafiksäkerhetsåtgärder och trafikreglering
- Tema 4.** Drift och underhåll
- Tema 5.** Trafiksäkerhet i byggskede
- Tema 6.** Resor i tjänsten och egna transporter
- Tema 7.** Inköp och upphandling av fordon och transporter
- Tema 8.** Påverkansåtgärder

Svaren på frågorna sammanställs i filen **Resultat**. Resultaten kan användas i den dialogbaserade processen (se handledningen). Resultat-filen kan skrivas ut eller läggas in i presentationer för fortsatt arbete.

Introduktion Tema 1 Tema 2 Tema 3 Tema 4 Tema 5 Tema 6 Tema 7 Tema 8 **Resultat**

Spara automatiskt Formulär Självbedömning Trafiksäkerhetsrevision v0.6

Arkiv Start Infoga Sidlayout Formler Data Granska Visa Automate Hjälp

Q12

1. Organisation, styrning och samverkan

		Ja	Nej	Vet ej / Ej relevant
1.1 Mål och strategier	1 Kommunen har styrande dokument för trafiksäkerheten med mål och strategier för trafiksäkerhetsarbetet. Målen och strategierna kan finnas i ett trafiksäkerhetsprogram eller annat styrande dokument.	☐	☐	☒
	2 Målen och strategierna för trafiksäkerhet:			
	a) är kommungemensamma	☒	☐	☐
	b) är politiskt antagna	☒	☐	☐
	c) är kommunicerade och förankrade med berörda förvaltningar/avdelningar	☒	☐	☐
	d) utgår från intentionerna i Nollvisionen (som riktning och som förhållningssätt med fokus på systemutformarnas ansvar)	☐	☒	☐
	e) utgår från mål och indikatorer för trafiksäkerhetsarbetet på nationell nivå omsatt till lokal nivå	☒	☐	☐
	f) följs upp och aktualiseras varje mandatperiod	☐	☐	☒
	3 Styrande dokument innefattar mål/strategier för kommunens möjligheter att arbeta för ökad trafiksäkerhet vad gäller:			
	a) fysisk planering	☐	☐	☒
	b) trafikplanering, trafiksäkerhetsåtgärder och trafikreglering	☒	☐	☐
	c) drift och underhåll	☐	☒	☐
	d) byggskede	☒	☐	☐
	e) resor i tjänsten och egna transporter	☒	☐	☐
	f) inköp och upphandling av fordon och transporter	☐	☒	☐
	g) påverkansåtgärder gentemot medborgare	☒	☐	☐
	4 Trafiksäkerhet ingår i kommunens trafikstrategi (eller liknade) tillsammans med andra målområden. Det möjliggör samspel och synergi mellan olika målområden samt möjliggör samlad uppföljning.	☒	☐	☐
1.2 Ansvar och resurser	5 Trafiksäkerhet behandlas i kommunens budget och inriktning för den kommande mandatperioden och/eller verksamhetsåret.	☒	☐	☐
	6 En nämnd eller kommunstyrelsen har ett tydligt utpekat ansvar för trafiksäkerhetsutvecklingen i kommunen.	☐	☒	☐
	7 En förvaltning har ett tydligt utpekat ansvar för trafiksäkerhetsutvecklingen i kommunen.	☒	☐	☐
	8 Minst en tjänsteperson har ett tydligt utpekat ansvar för att bevaka och driva trafiksäkerhetsfrågorna i kommunen.	☒	☐	☐
	9 Kunskapshöjande aktiviteter (information, utbildning etc.) riktas regelbundet till tjänstepersoner som arbetar inom verksamheter som berörs av trafiksäkerhetsarbetet, till exempel inom fysisk planering, drift och underhåll, byggskeden etc.	☒	☐	☐

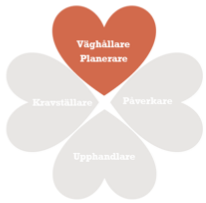

Introduktion **Tema 1** Tema 2 Tema 3 Tema 4 Tema 5 Tema 6 Tema 7 Tema 8 **Resultat**

Spara automatiskt Formulär Självbedömning Trafiksäkerhetsrevision v0.6

Arkiv Start Infoga Sidlayout Formler Data Granska Visa Automate Hjälp

N9

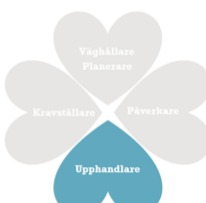
	A	B	C	D	E	F	G
	3. Trafikplanering, trafiksäkerhetsåtgärder och trafikreglering			Ja	Nej	Vet ej / Ej relevant	
1							
2							
3	3.1 Trafiknätanalys och hastighetsplan	1 Kommunen har gjort en trafiknätanalys och utifrån det:					
4		a) identifierat prioriterat gångnät.		☐	☐	☒	
5		b) identifierat prioriterat cykelnät.		☒	☐	☐	
6		c) tagit fram en hastighetsplan för centralorten och de större tätorterna.		☐	☐	☒	
7	d) hastighetsplanen inkluderar (har inkluderat) fysiska åtgärder för att anpassa trafikmiljöns utformning till den planerade hastigheten.		☒	☐	☐		
8	3.2 Åtgärdsprogram	2 Kommunen har ett åtgärdsprogram för trafiksäkerheten som:					
9		a) innehåller konkreta och tidsatta åtgärder för ökad trafiksäkerhet i det kommunala vägnätet samt beskrivning av ansvar.		☐	☒	☐	
10		b) är politiskt förankrat		☐	☐	☒	
11		c) är kommunicerat internt hos berörda förvaltningar/enheter.		☒	☐	☐	
12		d) är aktuellt, det vill säga inte äldre än 5 år/reviderat de senaste fem åren		☒	☐	☐	
13	e) är förankrat i kommunens ekonomiska planering		☐	☐	☒		
14	3.3 Budget för trafiksäkerhetsåtgärder	3 Det finns en årlig budget för att genomföra trafiksäkerhetsåtgärder utifrån kommunens åtgärdsprogram.		☒	☐	☐	
15		4 Det finns en budget för att genomföra de delar av hastighetsplanen som ännu inte har genomförts.		☐	☐	☒	
16	3.4 Riktlinjer för utformning och reglering	5 Kommunen har riktlinjer för trafiksäker utformning av trafikmiljöer och för trafikreglering inom kommunens väghållningsområde, alternativt tillämpas nationella råd och riktlinjer, vad gäller:					
17		a) Riktlinjer för trafiksäker utformning av gångväg, cykelväg, övergångsställe, gångpassage, cykelöverfart eller cykelpassage finns och tillämpas.		☐	☒	☐	
18		b) Riktlinjer för när och hur separering mellan fotgängare och cyklister ska ske när nya gång- och cykelbanor anläggs.		☒	☐	☐	
19		c) Riktlinjer för hastighetssäkrad utformning av korsningar i huvudvägnätet finns och tillämpas.		☐	☒	☐	
20	d) Riktlinjerna är i linje med vedertagna råd och rekommendationer, till exempel VGU, VGU-guiden och GCM-handboken		☒	☐	☐		
21	3.5 Synpunkter från medborgare som underlag för åtgärder	6 Kommunen har ett system för att ta emot trafiksäkerhetsrelaterade synpunkter från medborgare.		☒	☐	☐	
22		7 Det sker regelbundet samlad uppföljning och analys av vilka synpunkter som inkommer från medborgare. Analysen tas med i planering av trafiksäkerhetsåtgärder.		☒	☐	☐	
23		8 Hastighetsmätningar leder till att konkreta åtgärder vidtas om hastighets efterlevnaden är bristfällig.		☒	☐	☐	
24	9 Åtgärder kan också vidtas på platser där många medborgare känner sig otrygga i trafiken.		☐	☐	☒		
25	3.6 Genomförda åtgärder i det kommunala vägnätet	10 Hastighetsplanen har i sin helhet genomförts.		☐	☒	☐	

Introduktion Tema 1 Tema 2 Tema 3 Tema 4 Tema 5 Tema 6 Tema 7 Tema 8 Resultat

Spara automatiskt Formulär Självbedömning Trafiksäkerhetsrevision v0.6

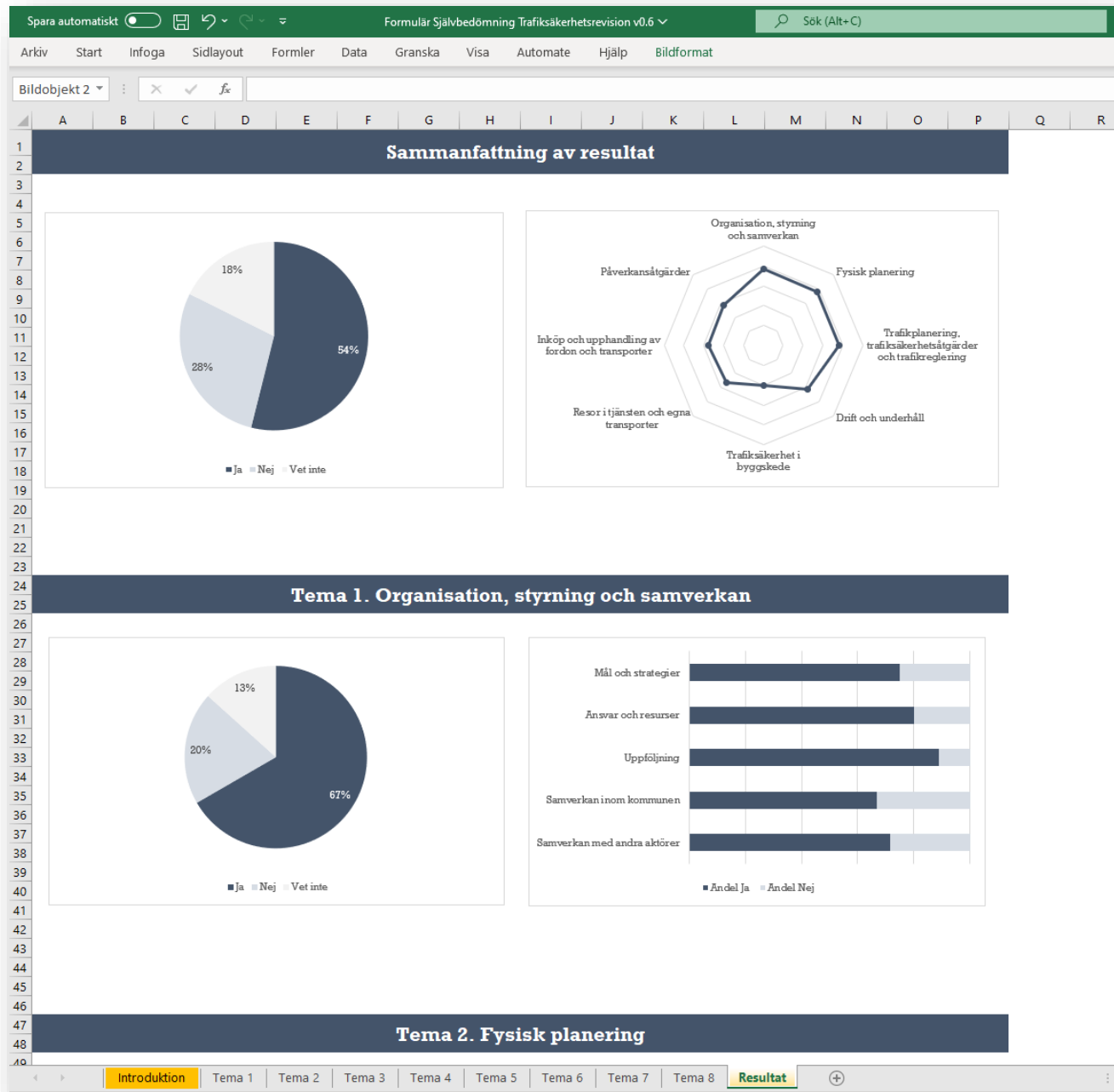
Arkiv Start Infoga Sidlayout Formler Data Granska Visa Automate Hjälp

R30

	A	B	C	D	E	F	G
	7. Inköp och upphandling av transporter			Ja	Nej	Vet ej / Ej relevant	
1							
2							
3	7.1 Upphandlingsområden	1 Trafiksäkerhetskrav ställs vid upphandling av:					
4		a) Fordon (frågor om krav finns i tema 6)					
5		b) Trafikupphandlingar (persontransporter som till exempel skolskjuts, färdtjänst och andra serviceesorer)					
6		c) Transportupphandlingar (gods- och varutransporter, avfallstransporter)					
7		d) Entreprenadupphandlingar					
8	e) Upphandling av hemtjänst och andra resegenererande tjänster						
9	7.2 Trafikupphandling (persontransporter)	2 Trafiksäkerhetskrav ställs vid upphandling av:					
10		a) Skolskjuts					
11		b) Färdtjänst					
12		c) Andra serviceesorer					
13		3 Krav ställs på att utföraren är certifierad enligt ISO 39001 eller branschgemensam standard, eller kan visa på ett systematiskt trafiksäkerhetsarbete på annat sätt.					
14		4 Krav ställs på att utföraren har en trafiksäkerhetspolicy som inkluderar:					
15		a) Hastighets efterlevnad					
16	b) Nykterhet i trafik						
17	c) Bäls användning						
18	5 Krav ställs på rutiner för att förare informerar resenärer om att använda säkerhetsbälte.						
19	6 Krav ställs på rutiner för säker fastsättning av rullstolar och andra hjälpmedel.						
20	7 Krav ställs på fordon som används för persontransporter vad gäller:						
21	a) Personbilar har 5 stjärnor enligt Euro NCAP						
22	b) Lätta transportbilar (skåpbilar) uppfyller god säkerhetsstandard för skåpbilar enligt Euro NCAP och/eller Folksam transportbilslista						
23	c) Bussar uppfyller fordonskrav i Buss Nordic						
24	d) Fordon är utrustade med teknikstöd för hastighets efterlevnad (till exempel ISA eller annat system)						
25	e) Fordon är utrustade med teknikstöd för hastighetsuppföljning						
26	d) Fordon är utrustade med alkoholås						
27	8 Krav ställs på att utföraren genomför och redovisar resultat av egenkontroller av hur ställs trafiksäkerhetskrav efterlevs.						
28	9 Kommunen gör regelbunden uppföljning av hur väl ovanstående krav/rutiner efterlevs.						
29	7.3 Transportupphandling (gods-/varutransporter)	9 Trafiksäkerhetskrav ställs vid upphandling av:					
30		a) Gods-/varutransporter					
31	b) Avfallstransporter						

Introduktion Tema 1 Tema 2 Tema 3 Tema 4 Tema 5 Tema 6 Tema 7 Tema 8 Resultat

Dialogbaserad process

Moment	Huvudsakligt syfte	Revisionsmaterial
1. Etablera en arbetsgrupp *	Samla en mindre grupp tjänstepersoner som genomför den dialogbaserade processen tillsammans.	Handledningen
2. Kartläggning av nuläge *	Skapa en bild av styrkor och svagheter i nuvarande trafiksäkerhetsarbete.	Formulär för självbedömning Handledningen
3. Tematiska fördjupningar	Arbeta vidare med valda temaområden (ett eller flera). Möjlighet att involvera ytterligare tjänstepersoner i revisionen.	Temablad 1–8 Handledningen
4. Kunskapshöjande och förankrande moment	Öka kunskapen om trafiksäkerhet och förankra trafiksäkerhetsarbetet med politiken, ledning och tjänstepersoner på berörda förvaltningar.	Handledningen
5. Handlingsplan *	Peka ut prioriterade förbättringsaktiviteter utifrån kartläggningen av nuläget.	Handledningen
6. Dokumentation	Dokumentera genomförandet och resultatet från revisionen.	Handledningen
7. Uppföljning	Återkomma till revisionsresultatet efter cirka 3 år. Följa upp vilka av aktiviteterna i handlingsplanen som avverkats. Uppdatera kartläggningen av nuläget och se hur resultatet utvecklats.	Handledningen

B

Dialogbaserad process
(involverar även A och C)

Tematiska fördjupningar

Fördjupningar inom valda temaområden

Trafiksäkerhetsrevisions | Temabild 1
Version 0.6

Tema 1. Organisation, styrning och samverkan

En förutsättning för trafikplaneringsarbete är att systematiskt och strategiskt förhållningssätt till systematiskt trafikplaneringsarbete är ett avsevärt förhållningssätt. Detta är en förutsättning för att systematiskt trafikplaneringsarbete ska kunna genomföras. För att kunna fånga upp utvecklingen och växa framåt som gles bebyggelse krävs det att systematiskt trafikplaneringsarbete också integreras i verksamhetens ordinarie arbetsrutiner.

Detta temabild ger översikt över förutsättningarna för trafikplaneringsarbete i kommunerna, det vill säga såväl som i kommunstyrelseprocesser och i lokala kommunala myndigheter som i arbetet vid de olika myndigheterna som finns ut över gles bebyggelse (se även temabild 2-3).

Kommunerna ska säkerställa att de har tillräckligt med resurser för att kunna genomföra trafikplaneringsarbetet. Detta innebär att kommunerna ska ha tillräckligt med resurser för att kunna genomföra trafikplaneringsarbetet. Detta innebär att kommunerna ska ha tillräckligt med resurser för att kunna genomföra trafikplaneringsarbetet.

Trafiksäkerhetsrevisions | Temabild 2
Version 0.6

Tema 2. Trafiksäkerhet i fysisk planering

Trafiksäkerhet behöver beaktas i ett tidigt skede i fysisk planering. Trafiksäkerhet är en relevant del av fysisk planeringens innehåll och ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Detta fysiska planeringsarbete innebär en samordning av olika intressen. Arbetet ska utgå från fysisk planeringens innehåll och ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Trafiksäkerhetsrevisions | Temabild 3
Version 0.3

Tema 3. Trafikplanering, trafiksäkerhetsåtgärder och trafikreglering

Trafiksäkerhet behöver beaktas i ett tidigt skede i fysisk planering. Trafiksäkerhet är en relevant del av fysisk planeringens innehåll och ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Många kommuner har utarbetat en trafikplaneringspolicy som ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Det som ska beaktas i fysisk planering är fysisk planeringens innehåll och ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Trafiksäkerhetsrevisions | Temabild 4
Version 0.3

Tema 4. Drift och underhåll

Drift och underhåll är ett viktigt område för fysisk planering. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

- **Drift och underhåll** är ett viktigt område för fysisk planering. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.
- **Drift och underhåll** är ett viktigt område för fysisk planering. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.
- **Drift och underhåll** är ett viktigt område för fysisk planering. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Enligt kommunerna ligger arbetet för drift och underhåll på privata företagare, vilket innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Trafiksäkerhetsrevisions | Temabild 5
Version 0.1

Tema 5. Trafiksäkerhet i byggskede

Byggskedet innebär trafikplaneringsarbete för trafikplanering, som innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Genom att arbeta fysisk planering i byggskedet kan fysisk planeringens innehåll integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Genom att arbeta fysisk planering i byggskedet kan fysisk planeringens innehåll integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Trafiksäkerhetsrevisions | Temabild 6
Version 0.6

Tema 6. Tjänsteresor och egna transporter

I kommunerna ska fysisk planeringens innehåll integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Många kommuner utför också egna transporter. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Fordon och transporter påverkar också trafikplaneringen för fysisk planering. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Genom att arbeta fysisk planering i byggskedet kan fysisk planeringens innehåll integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Trafiksäkerhetsrevisions | Temabild 7
Version 0.6

Tema 7. Inköp och upphandling av fordon och transporter

Som upphandling kan fysisk planeringens innehåll integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

- **Upphandling** är ett viktigt område för fysisk planering. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.
- **Upphandling** är ett viktigt område för fysisk planering. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.
- **Upphandling** är ett viktigt område för fysisk planering. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Genom att arbeta fysisk planering i byggskedet kan fysisk planeringens innehåll integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Trafiksäkerhetsrevisions | Temabild 8
Version 0.3

Tema 8. Påverkansåtgärder

En trafikplaneringsarbete i fysisk planering innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Såväl fysisk planering som fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Genom att arbeta fysisk planering i byggskedet kan fysisk planeringens innehåll integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Genom att arbeta fysisk planering i byggskedet kan fysisk planeringens innehåll integreras i fysisk planeringens innehåll. Detta innebär att fysisk planeringens innehåll ska integreras i fysisk planeringens innehåll.

Tema 1. Organisation, styrning och samverkan

Ett framgångsrikt trafiksäkerhetsarbete utgår från systematik och strukturerade förbättringar. Ett systematiskt trafiksäkerhetsarbete är att arbeta läggkäligt. Det är ett målstyrt arbete som innebär att formulera mål utifrån ett måltag och ett önskat läge. Mål och insatsområden samlas i ett styrande dokument. Mål utgår utifrån i denna inledning för arbetet kan hanteras i samverkan. För att kunna följa upp utvecklingen och vilka åtgärder som görs behövs indikatorer som följer upp regelbundet. Dessa systematik behövs också integreras i verksamhetens ordinarie arbetssätt och rutiner.

Detta temablad ger stöd för de övergripande förutsättningarna för trafiksäkerhetsarbetet i kommunen, det vill säga sådant som är kommunövergripande och som påverkar kommunens möjligheter att arbeta vidare utifrån de påverkansområden som finns när det gäller trafiksäkerhet (som hanteras vidare i temablad 2-3).

Kommunens olika verksamhetsområden tar del av trafiksäkerheten.

De övergripande förutsättningarna för mål och strategier, ansvar och resurser, uppföljning samt samverkan inom kommunen och med andra aktörer (se checklisten längst bak i detta temablad). Detta temablad ger stöd för att dels kartlägga verksamhetsprocesser och ansvar för trafiksäkerhetsfrågan, dels mäta och följa upp trafiksäkerhetsläget i kommunen. Det blir utgångspunkter för fortsatt arbete med övriga temablad.

Checklista

Följande checklistan är utformad för att kunna användas som en del av en utvärdering av trafiksäkerhetsarbetet. Den innehåller frågor som rör organisation, styrning och samverkan.

1. Organisation, styrning och samverkan	Ja	Nej
1.1 Mål och strategier		
1.2 Ansvar och resurser		

Aktiviteter inom detta tema

Fylla i checklisten

För att få en bild av läget i kommunen vad gäller organisation, styrning och ansvar kan checklisten för temaområde 1 fyllas i. Checklistan finns längst bak i detta temablad, men också i ett Excelberättat formulär som samlar checklistor för samtliga temaområden och som ger stöd för en summering av resultaten. Fyll gärna i checklisten tillsammans med andra.

Kartlägga verksamheter/processer och ansvar

Många olika kommunala verksamheter berörs av trafiksäkerhetsarbetet och har en påverkan på trafiksäkerheten i kommunen. Som utgångspunkt för en översyn av trafiksäkerhetsarbetet är det relevant att kartlägga hur ansvaret för trafiksäkerhetsfrågan ser ut. I tabell 1 kan du notera hur ansvaret ser ut i din kommun: vilka förvaltningar/enheter/bolag har ansvar inom respektive temaområde? Det är också relevant att notera vilka processer som styr dessa verksamheter för

Mäta och följa upp trafiksäkerhetsläget

Trafiksäkerhetsarbetet styrs i riktning mot trafiksäkerhetsmålen. Att nå målen är det önskade utfallet av de insatser som genomförs. På vägen mot det önskade utfallet görs också ofta uppföljning av olika tillstånd indikatorer. Många av de tillstånd indikatorer som används inom trafiksäkerhetsarbetet är ofta gemensamma med andra målområden.

Följa upp trafiksäkerhetsutvecklingen (utfallsindikatorer)

Uppföljning bör göras av trafiksäkerhetsutvecklingen över tid för utfallsindikatorer som svarar mot kommunens trafiksäkerhetsmål. Trafiksäkerhetsarbetet på nationell nivå styrs utifrån följande utfallsindikatorer:

- Antal omkomna i vägtrafik
- Antal allvarligt skadade i vägtrafik
- Antal allvarligt skadade i singelolyckor cykel
- Antal suicid inom vägtransportområdet
- Antal allvarligt skadade till följd av fallolyckor inom vägtrafik

För att få en bild av trafiksäkerhetsläget som utgångspunkt för val av insatsområden och åtgärder kan en sammanställning av antal dödade och skadade personer enligt tabell 2 göras. Datasammanställningen ska helst byggas på fem års data. I större kommuner kan det räckas med tre år. För mer information om uttag från Strada, se [Läsa vidare](#).

Tabell 2. Sammanställning av trafiksäkerhetsläget i kommunen.

Olyckstyp	Dödade	Allvarligt skadade	Måttligt skadade	Lindrigt skadade
S Singel (motorfordon)				
M Möke (motorfordon)				
O Omkörning (motorfordon)				
U Upphållande (motorfordon)				
A Arsvängande (motorfordon)				
K Korsande (motorfordon)				
C Cykel - Motorfordon				
F Fotgängare - Motorfordon				
GO Cykel singel				
G1 Moped singel				

Formulera mål och insatsområden

Kommunens mål för trafiksäkerhetsarbetet utgår i regel från de nationella målen som omsatts mål på lokal nivå utifrån kommunens förutsättning. I skriften "Trafiksäkra staden" finns stöd för formuleringen av mål och valet av insatsområden med utgångspunkt i de nationella målen och indikatorerna för trafiksäkerhetsarbetet. Nedan ges förslag på skrifter som kan stöd.

Trafiksäkra staden är en handbok i TRAST-familjen som ger stöd för framtagningen av kommunalt trafiksäkerhetsprogram. Handboken utgår från de nationella indikatorerna för trafiksäkerhetsarbetet. Den ursprungliga handboken gavs ut av Trafikverket tillsammans med SKR 2013. Handboken kom i en ny version av Trafikverket 2022.

Kommunala trafiksäkerhetsprogram är en inspirationskrift om kommunala trafiksäkerhetsprogram utgiven av SKR 2016. Genom reportage, tips och erfarenheter från redan aktiva kommuner hoppas SKL att skriften ska inspirera tjänstemän och politiker till att påbörja och utveckla arbetet med kommunala trafiksäkerhetsprogram.

Skadade personer under fem år					
G3 Cykel - fotgängare					
G4 Cykel - Cykel					
G5 Cykel - Moped					
G6 Moped - Fotgängare					
G7 Moped - Moped					
G8 Fotgängare - Fotgängare					
W Vält (motorfordon)					
V Övrigt					
JB Tåg - Motorfordon					

Följa upp trafiksäkerhetstillståndet (tillstånd indikatorer)

Exempel på relevanta tillstånd indikatorer för trafiksäkerhetsarbetet är följande:

- hastighetsövervakning i kommunala vägnätet - se exempel i tabell 3-4
- andel GCM-passager med god standard
- andel 30 och 40 km/h av alla gator med 30-50 km/h (skyltat hastighet)
- cykelhjälmsanvändning
- mopedhjälmsanvändning
- andel nyktra förare
- bältesanvändning
- andel säkra fordon

Tabell 3. Sammanställning av uppmätt hastighet (85-percentil) för gatusträckor i kommunen.

	≤ 30 km/h	31-40 km/h	41-50 km/h	51-60 km/h	61-70 km/h	71-80 km/h	≥ 81 km/h
30-sträckor							
40-sträckor							
50-sträckor							
60-sträckor							
70-sträckor							

Tabell 4. Sammanställning av uppmätt hastighet (85-percentil) på GCM-passager i kommunen.

	≤ 30 km/h	31-40 km/h	≥ 41 km/h
GCM-passager på 30-sträckor			
GCM-passager på 50-sträckor			

Rapportering

Trafiksäkerhetsläget kan presenteras i en årlig rapport - till exempel i ett trafiksäkerhetsboksutslut. Detta kan vara en enkel sammanställning hur antalet omkomna och allvarligt skadade i vägtrafiken utvecklats och av valda tillstånd indikatorer som återrapporterar till politiken.

Det finns också exempel på kommuner som presenterar trafiksäkerhetsläget samlat med utvecklingen för andra målområden i trafikstrategi. Till exempel har Göteborgs Stad en årlig trafik- och resandeutveckling¹ och Umeå kommun ett mobilitetsboksutslut².

Läsa vidare

Information om Strada och en handledning i Strada uttagswebb finns på Transportstyrelsens webbplats. Där finns också kontaktpuppiert till regionala Strada-samordnare. <http://www.transportstyrelsen.se/varnaffair/trafik-och-transport/trafik-och-transport/strada>

Trafiksäkra staden: Handbok för ett målinriktat kommunalt trafiksäkerhetsprogram. I handboken ges stöd för hur trafiksäkerhetsläget i kommunen kan beskrivas (kapitel 2) och för formulering av mål och insatsområden (kapitel 5). <http://traffikverket.se/for-dig-i-branschen/planer-och-utveckling/traffikverket-utvecklar-nytt-mal-och-insatsomrade>

SKL (2016). Kommunala trafiksäkerhetsprogram. <http://skl.se/for-dig-i-branschen/traffikverket-utvecklar-nytt-mal-och-insatsomrade>

Trafikverket Publikation 2018:159. Gemensam inriktning för säker trafik med cykel och moped. <http://traffikverket.se/for-dig-i-branschen/planer-och-utveckling/traffikverket-utvecklar-nytt-mal-och-insatsomrade>

Trafikverkets uppföljningar av trafiksäkerhetsutvecklingen i Sverige och regionalt. <http://www.traffikverket.se/for-dig-i-branschen/planer-och-utveckling/traffikverket-utvecklar-nytt-mal-och-insatsomrade>

Information om Nollvisionen och etappmål för 2030 och nationella indikatorer. <http://traffikverket.se/for-dig-i-branschen/planer-och-utveckling/traffikverket-utvecklar-nytt-mal-och-insatsomrade>

¹ <http://goteborg.se/varnaffair/traffik-och-transport/traffikverket-utvecklar-nytt-mal-och-insatsomrade>
² <http://www.umea.se/traffikverket-utvecklar-nytt-mal-och-insatsomrade>

Tema 6. Tjänsteresor och egna transporter

I kommunens många olika verksamheter görs resor i tjänsten. Medarbetare inom hemtjänsten lägger i genomsnitt 25 procent av sin arbetsdag på att köra mellan brukare. Inom teknisk förvaltning och andra kommunala verksamheter görs många resor mellan arbetställen.

Många kommuner utför också egna transporter. Det kan vara persontransporter (skolbussar, återfärd och andra servicebussar) samt gods- och varutransporter såsom maskinföring till skolor och läroboenden samt avfallstransporter. Fördjupad beskrivning av kommunala bilag.

Resorna och transporterna innebär trafiksäkerhetsrisker för medarbetarna som ska hanteras i det systematiska arbetsmiljöarbetet. För detta har kommunen ett ansvar som arbetsgivare.

Resorna och transporterna påverkar också trafiksäkerheten för andra trafikanter. Med tanke på att kommunala medarbetares resor kan stå för en betydande del av trafiken i en kommun så har resorna i tjänsten en väsentlig trafiksäkerhetspåverkan. På vilket sätt denna trafik framförs påverkar trafiktrycket i stort och påverkar också kommunens varusäkerhet.

Genom policy och riktlinjer för tjänsteresor kan kommunen som arbetsgivare ställa krav på hur resor i tjänsten ska genomföras. Ofta har resepolicyn fokus på hållbart resande utifrån miljö- och klimatperspektiv, men även trafiksäkerhetsaspekter bör inkluderas. Det kan handla om att välja säkra fordon, att använda cykelväg på cykel, att hålla hastigheten och på annat sätt bete sig trafiksäkert vid resor med bil, och så vidare. Det är viktigt att kommunicera och följa upp resepolicyn, ett arbete som ofta ligger kommunens HR-avdelning. För transporterna i egen regi kan en trafiksäkerhetspolicy ta fram.

Aktiviteter inom detta tema

Fylla i checklisten

För att få en bild av läget i kommunen vad gäller organisations, styrning och ansvar kan checklisten för temaområde 6 fyllas i. Checklisten finns längst bak i detta temabladd, men också i ett Excelbaserat formulär som samlar checklistor för samtliga temaområden och som ger stöd för en summering av resultaten. Fyll gärna i checklisten tillsammans med andra.

Fördjupad kartläggning

Vilka transporter i egen regi utför kommunen? (både vad gäller persontransporter och godstransporter) Vilka är ansvariga förvaltningar?

Vilka personalgrupper kör mycket i tjänsten? (till exempel hemtjänsten och teknisk förvaltning) Vilka är ansvariga förvaltningar?

Vilka styrande dokument finns? Till exempel:

- ▷ Vad säger resepolicyn om trafiksäkerhet?
- ▷ Har förvaltningar med personal som kör i tjänsten en trafiksäkerhetspolicy eller trafiksäkerhet som en del i sin arbetsmiljöpolicy? Vad säger denna policy?
- ▷ Har förvaltningar som utför person- eller godstransporter en trafiksäkerhetspolicy? Vad säger denna policy?
- ▷ Vilka krav ställer kommun på de fordon som används av medarbetare som kör i tjänsten och för transporter i egen regi? Hur relaterar trafiksäkerhetskraven till miljökraven?

Temamöten med ansvariga förvaltningar

Exempel på frågeställningar för samtal med ansvariga förvaltningar:

- ▷ Är trafiksäkerhet en fråga som beaktas i det systematiska arbetsmiljöarbetet för personal som kör mycket i tjänsten? (till exempel hemtjänsten och teknisk förvaltning)
- ▷ Är trafiksäkerhet en fråga som beaktas i det systematiska arbetsmiljöarbetet för personalen som utför kommunens person- eller godstransporter?
- ▷ Hur säkerställs att det som står i resepolicyn efterlevs?
- ▷ Hur följer kommunen som arbetsgivare upp hur medarbetarna kör i tjänsten och återkopplar till medarbetarna?

Läsa vidare

Kommande vägledningar riktade till Arbetsgivare respektive Transportutförare som tas fram i Trafikverkets uppdrag inom "Medborgar- och trafikantinformation för ökad trafiksäkerhet i vägtrafiken".

Checklista

Följande checklista för temaområde 6 finns även som Excelformat formulär som underlättar och summerar checklistor för samtliga temaområden i trafiksäkerhetsrevisionen.

1. Organisation, styrning och ansvar		ja	nej
1.1 Bilag och transporter	1. Kommunerna har styrande dokument för trafiksäkerheten med tydligt uttryckt för trafiksäkerhetsarbetet. Mått och strategier för att trafiksäkerhetsarbetet ska genomföras.		
	2. Mått och strategier för trafikarbetet:		
	a) Är arbetsorganisationen		
	ja ja godkänt uttryckt		
	ja ja arbetsområde och förhållande med beställare		
	ja ja arbetsområde och förhållande med beställare		
	ja ja arbetsområde och förhållande med beställare		
	ja ja arbetsområde och förhållande med beställare		
	ja ja arbetsområde och förhållande med beställare		
	ja ja arbetsområde och förhållande med beställare		
1.2 Ansvar och resor	3. Styrande dokument som tydligt uttrycker för kommunens ansvar för att säkerheten för ökad trafiksäkerhet väl följer.		
	a) Trafikplanering		
	b) Trafikplanering, trafikarbetsförhållanden och trafikplanering		
	c) Trafikplanering		
	d) Trafikplanering		
	e) Trafikplanering och annan trafikplanering		
	f) Trafikplanering och annan trafikplanering		
	g) Trafikplanering och annan trafikplanering		
	h) Trafikplanering och annan trafikplanering		
	i) Trafikplanering och annan trafikplanering		
4. Trafiksäkerhet i trafik i kommunens trafikarbetsområde eller utöver kommunens trafikarbetsområde. Det innebär att trafiksäkerhet och ansvar tydligt ska uttryckas i arbetsmiljöarbetet utöver trafikplanering.			
5. Trafiksäkerhet i trafik i kommunens trafikarbetsområde eller utöver kommunens trafikarbetsområde. Det innebär att trafiksäkerhet och ansvar tydligt ska uttryckas i arbetsmiljöarbetet utöver trafikplanering.			
6. En tydlig och tydligt uttryckt ansvar för trafiksäkerhet i trafik i kommunens trafikarbetsområde eller utöver kommunens trafikarbetsområde.			
7. En tydlig och tydligt uttryckt ansvar för trafiksäkerhet i trafik i kommunens trafikarbetsområde eller utöver kommunens trafikarbetsområde.			

1. Organisation, styrning och samverkan

- Kartlägga verksamheter/processer och ansvar
- Formulera mål och insatsområden → Trafiksäkra staden
- Mäta och följa upp trafiksäkerhetsläget

2. Trafiksäkerhet i fysisk planering

- Fördjupad kartläggning
- Temamöten med ansvariga förvaltningar

3. Trafikplanering, trafiksäkerhetsåtgärder och trafikreglering

- Stöd för ta fram åtgärdsprogram → Trafiksäkra staden
- Stöd för prioritering av åtgärder med utgångspunkt i systematik på nät-/områdesnivå → TRAST, Rätt fart i staden, VGU-guiden, GCM-handboken
- Stöd för val av trafiksäkerhetsåtgärder
→ effekt-/åtgärds katalog, Trafiksäkra staden, GCM-handboken

4. Drift och underhåll

- Kartläggning av krav och uppföljning
- Stöd för trafiksäkerhetseffekter och samhällsekonomiska kostnader
- Temamöten med ansvariga förvaltningar

5. Trafiksäkerhet i byggscheden

- Fördjupad kartläggning
- Temamöten med ansvariga förvaltningar

6. Resor i tjänsten och egna transporter

- Fördjupad kartläggning
- Temamöten med ansvariga förvaltningar

7. Inköp och upphandling av transporter

- Fördjupad kartläggning
- Temamöten med ansvariga förvaltningar

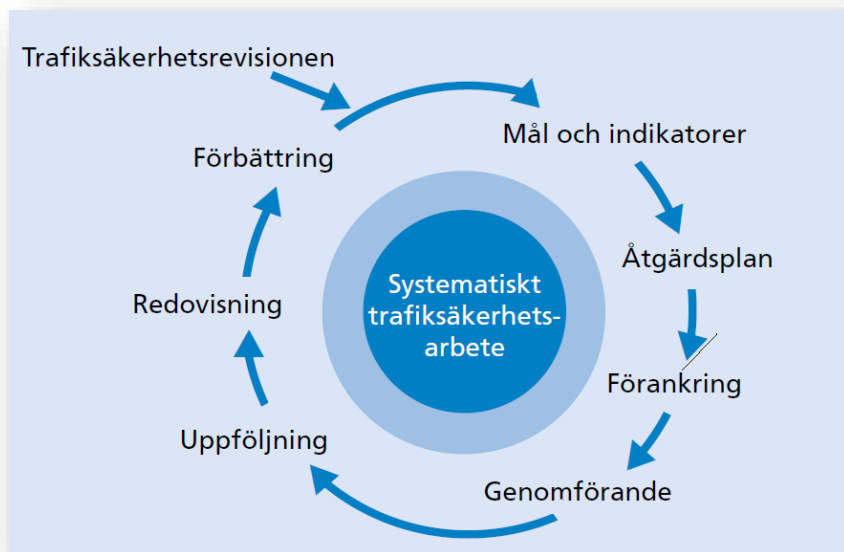

8. Påverkansåtgärder

- Fördjupad kartläggning
- Temamöten med ansvariga förvaltningar

Oklarheter och frågetecken

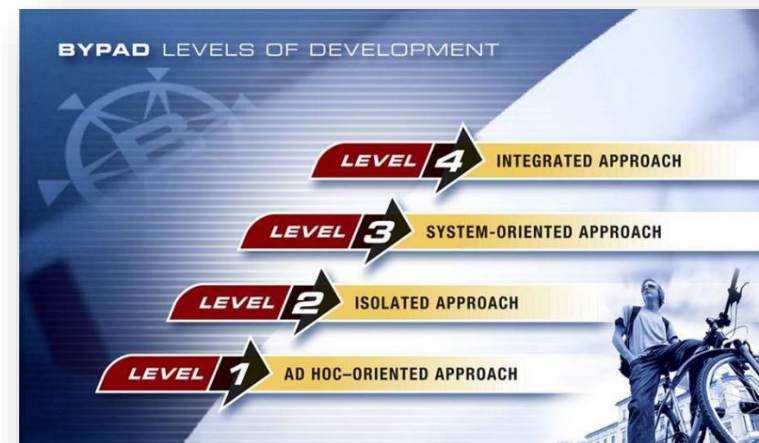
Uppdaterad processbild

Vad verktyget ska heta

"Trafiksäkerhetsrevisionen..."

"Utvecklingstrappa"

Medverkande

▶ **Trivector**

- Hanna Wennberg
- Olivia Dahlholm
- Joakim Slotte
- Malin Gibrand

▶ **SKR**

- Prem Huq

▶ **Trafikverket**

- Fredrik Gustafsson

▶ **Kommuner**

- Suzanne Andersson, Göteborgs stad
- Katarina Evanth, Malmö stad
- Stina Feil, Sundsvalls kommun
- Marie Frostvinge, Umeå kommun
- Tora Gustafsson, Lidköpings kommun
- Catarina Nilsson, Stockholms stad
- Joel Runn, Mjölby kommun
- Eva-Li Skog, Örebro kommun
- Jessica Wenström, Örebro kommun

Hanna Wennberg

hanna.wennberg@trivector.se, 010-456 56 08

Olivia Dahlholm

olivia.dahlholm@trivector.se, 010-456 56 83

Joakim Slotte

joakim.slotte@trivector.se, 010-456 56 16

Malin Gibrand

malin.gibrand@trivector.se, 010-456 56 72

